

NESTEROIDINIŲ VAISTŲ NUO UŽDEGIMO VARTOJIMO YPATUMAI: VISUOMENĖS ŽINIŲ, ELGESIO IR POŽIŪRIO ĮVERTINIMAS

Marija Obeleniūtė, Aida Adomaitienė, Justina Daveckaitė, Eglė Pavydė, Audrius Sveikata

Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Fiziologijos ir farmakologijos institutas

Raktažodžiai: nešteroidiniai vaistai nuo uždegimo (NVNU), neracionalus vaistų vartojimas, savigyda, visuomenės žinios

Santrauka

Iki šiol Lietuvoje nebuvo atlikta tyrimų, kurie vertintų visuomenės žinias apie NVNU. Šio tyrimo tikslas buvo įvertinti nešteroidinių vaistų nuo uždegimo vartojimo ypatumus, visuomenės žinias apie šiuos vaistus bei elgesį juos vartojant. Atliktas perspektyvinis momentinis stebėjimo tyrimas, jam atlikti pasirinktas anoniminės apklausos metodas. Tyrimo instrumentas – originalus klausimynas, sudarytas iš 5 dalių, 22 klausimų. Aprašomoji ir lyginamoji statistinė duomenų analizė atlikta statistiniu paketu SPSS Statistics 17.0. Rezultatai laikyti statistiškai patikimais, kai patikimumo koeficientas $p < 0,05$. Nors tyrimo rezultatai parodė, kad NVNU yra labai dažnai vartojami vaistiniai preparatai, tačiau visuomenės žinios apie šiuos vaistus nėra pakankamos. Daugiau nei pusės apklaustųjų žinios apie NVNU buvo vidutinės arba silpnos (55,7 proc.). Dažniausiai vartojami NVNU yra ibuprofenas, diklofenakas ir nimesulidas. Savigyda NVNU yra plačiai paplitęs reiškinys, galintis nulemti neracionalų NVNU vartojimą ir grėsmę pacientų saugumui. Gydytojai ir vaistininkai turėtų skirti daugiau laiko konsultuodami pacientus apie NVNU racionalų vartojimą, saugumą bei galimas nepageidaujamas reakcijas, skirdami ar išduodami šiuos vaistinius preparatus.

Įvadas

Skausmas – vienas dažniausiai pasitaikančių pacientų nusiskundimų ir svarbi visuomenės sveikatos problema. Lėtinį skausmą patiria apytiksliai apie 27 proc. suaugusiųjų Europoje [1] ir daugiau nei 100 mln. suaugusiųjų JAV [2]. Negydomas ūminis skausmas gali kelti grėsmę sveikatai ir ilgainiui išsivystyti į lėtinį skausmą. Nemašinamas lėtinis skausmas gali neigiamai paveikti gyvenimo kokybę, kas-

dienę veiklą, miego kokybę bei darbo produktyvumą, taip nulemdamas didelę ekonominę žalą tiek skausmą kenčiančiam asmeniui, tiek visuomenei [1,3]. Pagrindinės vaistų grupės skiriamos skausmui malšinti yra nešteroidiniai vaistai nuo uždegimo (NVNU) ir opiatai/opioidiniai analgetikai.

Šiuo metu NVNU yra vieni dažniausiai vartojamų vaistų visame pasaulyje ir jų vartojimas kasmet auga [4-6]. Vis didėjant šių vaistų suvartojimą lemia jų prieinamumas, veiksmingumas bei ilgametis klinikinis naudojimas. NVNU yra skiriami silpnam ir vidutiniam skausmui malšinti esant tokiems nusiskundimams kaip galvos, skeleto, raumenų skausmas, dismenoreja, taip pat lėtinių uždegiminių ligų metu, esant reumatoidiniam artritui, osteoartritui, nervų ir raumenų uždegiminiams procesams. Nepaisant NVNU efektyvumo malšinant skausmą ir uždegimą, jie gali sukelti nepageidaujamų reakcijų į vaistus (NRV) [7], kurios gali būti sunkios ar net kelti pavojų gyvybei [8]. NVNU vartojimas gali sukelti virškinimo trakto sutrikimus, išopėjimą ir kraujavimą [9,10], širdies ir kraujagyslių sistemos pažeidimą [11,12], nefrotoksiškumą [13,14]. Kadangi neatsakingas, neracionalus ar per didelis šių vaistų vartojimas gali sukelti didelę riziką, svarbu įvertinti visuomenės žinias apie šiuos vaistinius preparatus, jų vartojimą, saugumą, galimas NRV.

Remiantis A. Inotai ir bendraautorių 6 šalyse atlikto tyrimo duomenimis (2010), bendras NVNU suvartojimas Lietuvoje per septynerius metus išaugo 32,7 proc., skaičiuojant pagal nustatytą paros dozių skaičių, tenkantį 1000 gyventojų per parą (DDD/1000/d) [6], o šis augimas buvo didžiausias iš visų į tyrimą įtrauktų šalių. Sparčiai augantis NVNU vartojimas Lietuvoje parodo poreikį tyrinėti su šia vaistų grupe susijusius saugumo aspektus ir pabrėžia nagrinėjamų problemų aktualumą. Nors Lietuvoje NVNU suvartojimas, saugumas ir sąveikos su kitais vaistais tyrinėti anksčiau [6,15-18], tačiau tyrimų, kurie vertintų visuomenės žinias apie NVNU iki šiol nebuvo atlikta.

Tyrimo tikslas – įvertinti nešteroidinių vaistų nuo uždegimo vartojimo ypatumus, visuomenės žinias apie šiuos vaistus bei elgesį juos vartojant.

Tyrimo objektas ir metodai

2014 m. spalio – 2015 m. kovo mėn. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninės Kauno klinikų Centrinėje konsultacinėje poliklinikoje atliktas perspektyvinis momentinis štabėjimo tyrimas, jam atlikti pasirinktas anoniminis apklausos metodas. Prieš tyrimą gautas LSMU Bioetikos centro leidimas Nr. BEC-FF-02 (2014 m. rugsėjo 10 d.). Į tyrimą įtraukti asmenys, kurie tyrimo metu lankėsi LSMU ligoninės Kauno klinikų Centrinėje konsultacinėje poliklinikoje, sutiko dalyvauti tyrime, pasirašė informuoto sutikimo formą ir tyrimo metu buvo ne jaunesni nei 18 metų amžiaus.

1 lentelė. Žinių apie NVNU vertinimas

3 klausimyno dalis		
NVNU malšina silpną ir vidutinį skausmą	☐ Taip	☐ Ne
NVNU malšina stiprų skausmą	☐ Taip	☐ Ne
NVNU malšina uždegimą	☐ Taip	☐ Ne
NVNU skiriami bakterinėms infekcijoms gydyti	☐ Taip	☐ Ne
NVNU skiriami virusinėms infekcijoms gydyti	☐ Taip	☐ Ne
NVNU galima vartoti savo nuožiūra	☐ Taip	☐ Ne
NVNU yra saugūs vaikams	☐ Taip	☐ Ne
NVNU yra saugūs senyvo amžiaus žmonėms	☐ Taip	☐ Ne
NVNU gali sukelti nepageidaujamų reakcijų	☐ Taip	☐ Ne

2 lentelė. Tiriamųjų charakteristikos

Charakteristikos	n (proc.)
Amžius	
18-29	83 (25,0)
30-39	46 (13,9)
40-49	89 (26,8)
50-59	60 (18,1)
≥60	54 (16,2)
Moterys	266 (80,1)
Gyvenamoji vieta: miestas	249 (75,0)
Išsilavinimas: aukštasis	170 (50,1)
Nepilnamečiai vaikai šeimoje	103 (31,0)

Tyrimo instrumentas – originalus klausimynas, sudarytas iš 22 klausimų. Tyrimo klausimyną sudarė penkios pagrindinės dalys. Pirmojoje dalyje respondentų buvo prašoma pateikti savo demografinius duomenis (amžius, lytis, gyvenamoji vieta, išsilavinimas, vaikai šeimoje). Antrąją klausimyno dalį sudarė klausimai, susiję su esama respondentų sveikatos būkle. Trečiojoje dalyje buvo siekiama išsiaiškinti respondentų žinias apie NVNU, jų saugumą, sukeliamas nepageidaujamas reakcijas.

Respondentų žinios buvo vertinamos naudojant 11 balų skalę. Respondentas galėjo surinkti nuo 0 iki 10 balų pagal klausimus, pateiktus 1 lentelėje. Taip pat į respondentų žinių vertinimą buvo įtrauktas ir klausimas, kuri iš nepageidaujamų NVNU reakcijų yra pagrindinė ir dažniausia (respondentai galėjo rinktis iš pateiktų atsakymų variantų). Atsižvelgiant į rezultatus, respondentai buvo suskirstyti į 4 grupes: turintys labai geras (9-10 balų), geras (6-8 balai), vidutines (4-5 balai), silpnas (0-3 balai) žinias.

Ketvirtojoje dalyje respondentų buvo klausama apie per pastaruosius vienerius metus vartotus NVNU, jų vartojimo dažnį. Paskutinėje klausimyno dalyje respondentams pateikti klausimai, susiję su jų elgesiu vartojant NVNU ir savigyda.

Esant 95% tikimybei ir 5% paklaidai, 264.000 populiacijos dydžiui (apytikslis pacientų, apsilankusių Centrinėje konsultacinėje poliklinikoje per tyrimo laikotarpį, skaičius) bei esant 80% atsako pasiskirstymui apskaičiuotas reikiamas imties dydis – 246 respondentai.

Aprašomoji ir lyginamoji statistinė duomenų analizė atlikta statistiniu paketu SPSS Statistics 17.0. Apskaičiuotos iš anksto parinktų kintamųjų dažnių ir kryžminės lentelės, atliktas χ^2 testas su priklausomais kintamaisiais – žinių apie NVNU įvertinimu bei savigyda NVNU. Siekiant nušatyti rizikos veiksnius, susijusius su žinių apie NVNU lygiu, atlikta daugiavarė logiškė regresinė analizė, apskaičiuoti galimybių santykiai (OR) ir pasikliautinumo intervalai (95% CI). Rezultatai laikyti statistiškai patikimais, kai patikimumo koeficientas $p < 0,05$.

Rezultatai

Į tyrimo analizę buvo įtraukti 332 iš 400 klausimynų (atsakomumo dažnis 83,0 proc.), kurie buvo grąžinti, pilnai užpildyti ir atitiko įtraukimo kriterijus. Respondentų amžiaus vidurkis buvo $43,6 \pm 15,0$ (intervalas 18-90 metų), didžiąją dalį apklaustųjų sudarė moterys (80,1 proc.). Tiriamųjų charakteristikos pateiktos 2 lentelėje.

Trečdalis tiriamųjų nurodė patiriantys lėtinį skausmą (34,0 proc.), kiek daugiau nei dešimtadalis įvardijo sergantys migrena (14,8 proc.).

Per pastaruosius 12 mėn. NVNU nurodė vartoję 86,1

proc. apklaustųjų. Bent kartą per mėnesį NVNU vartojo 29,2 proc., o bent kartą per pusmetį – 24,1 proc. respondentų (3 lentelė). Beveik ketvirtadalis apklaustųjų (24,7 proc.) manė, jog jų vartojami NVNU yra visiškai saugūs ir negali sukelti NRV.

Labai geras žinias apie NVNU turėjo 5,7 proc., geras – 38,6 proc., vidutinės – 43,7 proc., silpnas – 12,0 proc. apklaustųjų. Nuštatyti du nepriklausomi veiksniai, sąly-

3 lentelė. NVNU vartojimo dažnis

Vartojimo dažnis	n (proc.)
Nevartojo	46 (13,9)
Kasdien	14 (4,2)
Bent kartą per savaitę	39 (11,7)
Bent kartą per mėnesį	97 (29,2)
Bent kartą per pusę metų	80 (24,1)
Bent kartą per metus	39 (11,7)
Rečiau nei kartą per metus	17 (5,1)

4 lentelė. Respondentų vartoti NVNU per pastaruosius 12 mėn.

NVNU	n (proc.)
Ibuprofenas	224 (78,3)
Diklofenakas	106 (37,1)
Nimesulidas	96 (33,6)
Acetilsalicilo rūgštis	80 (28,0)
Ketorolakas	71 (24,8)
Analginas	33 (11,5)
Indometacinas	20 (7,0)
Meloksikamas	18 (6,3)
Lornoksikamas	17 (5,9)
Celekoksibas	8 (2,8)
Etorikoksibas	7 (2,4)
Piroksikamas	7 (2,4)

gojantys geresnes žinias apie NVNU: gyvenamoji vieta (miestas lyginant su kaimu; $p=0,041$; $OR=3,625$; 95% CI 1,053-12,478) ir lėtinio skausmo pasireiškimas ($p=0,026$; $OR=6,708$; 95% CI 1,260-35,710).

Dažniausiai vartojami NVNU buvo ibuprofenas (78,3 proc.), diklofenakas (37,1 proc.) ir nimesulidas (33,6 proc.) (4 lentelė; respondentai galėjo rinktis daugiau nei vieną vaistą). Beveik trys ketvirtadaliai (71 proc.) respondentų nurodė, kad jų vartoti NVNU buvo efektyvūs.

Savarankiškai (be gydytojo ar vaistininko konsultacijos) NVNU vartojo beveik du trečdaliai (183; 64,2 proc.) apklaustųjų. Savigyda NVNU buvo dažnesnė tarp jaunesnio amžiaus respondentų (18-29 metai; $p=0,011$; $\chi^2=14,932$), miestuose gyvenančių apklaustųjų (67,8 proc.; $p=0,034$; $\chi^2=4,487$) lyginant su gyvenančiais kaime (54,1%). Taip pat dažniau savarankiškai vaistus vartojo lėtinį skausmą (37,2 proc./27,4 proc.; $p=0,067$) bei migreną (76,1 proc./61,9 proc.; $p=0,067$) patiriantys apklaustieji, tačiau šie skirtumai nebuvo statistiškai reikšmingi. Iš visų apklaustųjų 103 (31 proc.) nurodė turintys nepilnamečių vaikų. Iš jų 81 (78,6 proc.) savo vaikams yra davęs NVNU.

Rezultatų aptarimas

Tyrimo rezultatai rodo, kad NVNU yra plačiai ir dažnai vartojami vaistai. Bent kartą per pastaruosius 12 mėn. šiuos vaistus vartojo daugiau nei keturi penktadaliai respondentų (86,1 proc.), trečdalis jų (29,2 proc.) NVNU vartojo bent kartą per mėnesį. Mūsų tyrimo rezultatus patvirtina ir anksčiau atliktas tyrimas, kuris akcentavo spartų šos grupės vaistų suvartojimo augimą Lietuvoje [6].

Mūsų tyrimas atskleidė, kad daugiau nei pusės apklaustųjų žinios apie NVNU buvo vidutinės arba silpnos (55,7 proc.). Pagrindiniai du nepriklausomi veiksniai, sąlygojantys geresnes žinias apie NVNU, yra gyvenamoji vieta (miestas lyginant su kaimu) ir lėtinio skausmo pasireiškimas (skausmo pasireiškimas lyginant su tokio skausmo nebuvimu). Tai rodo, kad kaimo vietovėse gyvenantiems pacientams sveikatos apsaugos darbuotojai (gydytojai, vaistininkai) turėtų skirti daugiau laiko konsultacijoms apie NVNU racionalų vartojimą, saugumą, galimus nepageidaujamus reiškinius. Rezultatai taip pat rodo, kad pacientai, nuolat vartojantys NVNU, yra geriau informuoti apie šiuos vaistinius preparatus, tačiau sunku diferencijuoti, ar šią informaciją pacientai surado patys, ar gavo iš juos konsultavusių sveikatos priežiūros specialistų vaistų skyrimo/išdavimo metu.

Ibuprofenas buvo įvardintas kaip dažniausiai pasirenkamas NVNU. Jį per pastaruosius metus nurodė vartoję daugiau nei trys ketvirtadaliai apklaustųjų (78,3 proc.). Įdomu tai, kad į dažniausiai vartojamų NVNU trejetuką pateko

receptiniai vaistiniai preparatai, kurių veiklioji medžiaga yra nimesulidas. Šiuos vaistinius preparatus nurodė vartoję kiek daugiau nei trečdalis apklaustųjų (33,6 proc.). 2012 m. Europos vaistų agentūros Žmonėms skirtų vaistinių preparatų komitetas (angl. *Committee for Medicinal Products for Human Use - CHMP*) vykdė arbitražą, kurio metu buvo vertinamas nimesulido saugumas ir naudos/rizikos santykis pacientui. Komiteto pateiktoje išvadoje skelbiama, kad šio vaistinio preparato indikacijos bei vartojimo trukmė yra apribojamos dėl didelės hepatotoksiškumo rizikos, neigiamo naudos/rizikos santykio bei pranašumo nebuvimo lyginant su kitais NVNU [19]. Atsižvelgiant į mūsų tyrimo rezultatus galima daryti svarias prielaidas, kad nimesulidas vis dar yra lengvai prieinamas Lietuvos vartotojams, o jo pasirinkimas dažnu atveju yra neracionalus ir ypač pavojingas pacientų saugumui.

Remiantis tyrimo rezultatais, be gydytojo ar vaistininko konsultacijos NVNU vartojo beveik du trečdaliai (64,2 proc.) apklaustųjų. Vertinant šiuos skaičius reikėtų atkreipti dėmesį: nors apklaustieji nurodė dažniausiai vartojantys nereceptinius ibuprofeno preparatus, tačiau dar didesnę dalis jų vartoja receptinius NVNU grupės preparatus, tokius kaip diklofenakas, ketorolakas, nimesulidas. Tai rodo aukštą savigydos NVNU lygį ir turėtų atkreipti sviekatos priežiūros specialistų dėmesį į šią problemą bei galimas jos pasekmes. Taip pat gąsdina ir tai, kad beveik ketvirtadalis apklaustųjų (24,7 proc.) manė, jog jų vartojami NVNU yra visiškai saugūs ir negali sukelti NRV. Savigyda NVNU buvo dažnesnė tarp jauno amžiaus respondentų (18-29 metai), gyvenančių miestuose. Šie veiksniai greičiausiai yra sąlygojami NVNU prieinamumo, žmonių gyvenimo būdo bei nenoro trukdyti kasdieninės veiklos (darbo, studijų) dėl ligų ar negalavimų, kurių simptomai gali būti numalšinami NVNU grupės vaistiniais preparatais.

Išvados

1. NVNU yra labai dažnai vartojami vaistiniai preparatai, tačiau visuomenės žinios apie šiuos vaistus nėra pakankamos.

2. Dažniausiai vartojami NVNU yra ibuprofenas, diklofenakas ir nimesulidas. Tolimesni tyrimai turėtų vertinti receptinių NVNU prieinamumą visuomenės vaistinėse ir jų išdavimo kontrolę.

3. Savigyda NVNU yra plačiai paplitęs reiškinys, galintis nulėmti neracionalų NVNU vartojimą ir grėsmę pacientų saugumui.

4. Gydytojai ir vaistininkai turėtų skirti daugiau laiko konsultuodami pacientus apie NVNU racionalų vartojimą, saugumą bei galimas nepageidaujamas reakcijas, skirdami ar išduodami šiuos vaistinius preparatus.

Literatūra

- Leadley RM, Armstrong N, Lee YC, Allen A, Kleijnen J. Chronic diseases in the European Union: the prevalence and health cost implications of chronic pain. *J Pain Palliat Care Pharmacother* 2012;26(4):310–325.
<http://dx.doi.org/10.3109/15360288.2012.736933>
- Committee on Advancing Pain Research, Care, and Education; Institute of Medicine. *Relieving pain in America*. Washington, DC, USA: National Academies Press, 2011.
- McCarberg BH, Nicholson BD, Todd KH, Palmer T, Penles L. The impact of pain on quality of life and the unmet needs of pain management: results from pain sufferers and physicians participating in an Internet survey. *Am J Ther* 2008;15(4):312–320.
<http://dx.doi.org/10.1097/MJT.0b013e31818164f2>
- Conaghan PG. A turbulent decade for NSAIDs: update on current concepts of classification, epidemiology, comparative efficacy, and toxicity. *Rheumatol Int* 2012;32(6):1491–1502.
<http://dx.doi.org/10.1007/s00296-011-2263-6>
- Zhou Y, Boudreau DM, Freedman AN. Trends in the use of aspirin and nonsteroidal anti-inflammatory drugs in the general U.S. population. *Pharmacoepidemiol Drug Saf* 2014 Jan;23(1):43-50.
<http://dx.doi.org/10.1002/pds.3463>
- Inotai A, Hankó B, Mészáros A. Trends in the non-steroidal anti-inflammatory drug market in six Central-Eastern European countries based on retail information. *Pharmacoepidemiol Drug Saf* 2010;19(2):183-90.
<http://dx.doi.org/10.1002/pds.1893>
- Koffeman AR, Van Buul AR, Valkhoff VE, Jong GW, Bindels PJ, Sturkenboom MC, Van der Lei J, Luijsterburg PA, Bierma-Zeinstra SM. Adverse drug reactions in a primary care population prescribed non-steroidal anti-inflammatory drugs. *Scand J Prim Health Care*. 2015;33(3):163-9.
<http://dx.doi.org/10.3109/02813432.2015.1067513>
- Leone R, Sottosanti L, Luisa Iorio M, Santuccio C, Conforti A, Sabatini V, Moretti U, Venegoni M. Drug-related deaths: an analysis of the Italian spontaneous reporting database. *Drug Saf* 2008;31(8):703-13.
<http://dx.doi.org/10.2165/00002018-200831080-00007>
- Ruszniewski P, Soufflet C, Barthélémy P. Nonsteroidal anti-inflammatory drug use as a risk factor for gastro-oesophageal reflux disease: an observational study. *Aliment Pharmacol Ther* 2008;28(9):1134-9.
<http://dx.doi.org/10.1111/j.1365-2036.2008.03821.x>
- Soštes C, Gargallo CJ, Arroyo MT, Lanas A. Adverse effects of non-steroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs, aspirin and coxibs) on upper gastrointestinal tract. *Best Pract Res Clin Gastroenterol* 2010;15:121–132.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.bpg.2009.11.005>
- Sherve K, Gerard CJ, Neher JO, St Anna L. Cardiovascular effects of NSAIDs. *Am Fam Physician* 2014;90(4):Online.

12. Bello AE, Holt RJ. Cardiovascular risk with non-steroidal anti-inflammatory drugs: clinical implications. *Drug Saf* 2014;37(11):897-902.
<http://dx.doi.org/10.1007/s40264-014-0207-2>
13. Winkelmayr WC, Waikar SS, Mogun H, Solomon DH. Non-selective and cyclooxygenase-2-selective NSAIDs and acute kidney injury. *Am J Med* 2008;121(12):1092-8.
<http://dx.doi.org/10.1016/j.amjmed.2008.06.035>
14. Ingrassiotta Y, Sultana J, Giorgianni F, Fontana A, Santangelo A, Tari DU, Santoro D, Arcoraci V, Perrotta M, Ibanez L, Trifirò G. Association of individual non-steroidal anti-inflammatory drugs and chronic kidney disease: a population-based case control study. *PLoS One* 2015;10(4):e0122899.
<http://dx.doi.org/10.1371/journal.pone.0122899>
15. Pranckeviciene G, Kadusevicius E, Putniene A. Influence of coadministration of antithrombotic medicines, warfarin, and NSAIDs on heparin safety: data from a prospective observational study. *J Manag Care Pharm* 2013;19(6):478-86.
<http://dx.doi.org/10.18553/jmcp.2013.19.6.478>
16. Grigiene G, Norkūnienė J, Kvedariene V. The time delay between drug intake and bronchospasm for nonsteroidal anti-inflammatory drugs sensitive patients. *World Allergy Organ J* 2010;3(12):266-70.
<http://dx.doi.org/10.1097/WOX.0b013e3181fd5f>
17. Gumbrevicius G, Milasius A, Sveikata A. Nonsteroidal anti-inflammatory agents--choice between disturbances of gastrointestinal tract and cardiovascular toxicity. *Medicina (Kaunas)*, 2006;42(5):429-39.
18. Gumbrevicius G, Milasius A. Most common cases of the unreasonable medication use. *Medicina (Kaunas)*, 2003;39(6):610-6.
19. Committee for Medicinal Products for Human Use. Assessment report for Nimesulide containing medicinal products for systemic use. Procedure number: EMEA/H/A-31/1261. 2012.

PATTERNS OF NON-STEROIDAL ANTI-INFLAMMATORY DRUGS USAGE: ASSESSMENT OF PUBLIC KNOWLEDGE, BEHAVIOUR AND ATTITUDE

M. Obeleniūtė, A. Adomaitienė, J. Daveckaitė, E. Pavydė, A. Sveikata

Key words: non-steroidal anti-inflammatory drugs, irrational use of medicines, self-medication, public knowledge.

Summary

To date, no previous studies were carried out in order to assess Lithuanian public awareness of non-steroidal anti-inflammatory drugs (NSAIDs). This study aimed to assess public knowledge, behaviour and attitude of NSAIDs usage. A prospective cross-sectional study was processed, using validated anonymous questionnaire, consisting of 5 parts, 22 questions. Descriptive and comparative statistical data analysis was processed using SPSS Statistics 17.0. The results were considered statistically significant when $p < 0.05$. Even though the results of the study showed that NSAIDs are very commonly used medicinal products, public knowledge of these medicines is not sufficient. More than half of the respondents knowledge of NSAIDs was average or poor (55.7%). The most commonly used NSAIDs were ibuprofen, diclofenac and nimesulide. Self-medication with NSAIDs is a widespread phenomenon, that may lead to irrational use of NSAIDs and may be a possible threat to patient safety. Physicians and pharmacists should pay more attention to patients' consultations regarding rational use of NSAIDs, their safety and possible adverse reactions while prescribing or dispensing these medicines.

Correspondence to: bubnyte@gmail.com

Gauta 2016-03-15